

Wilfried Schlüter

1935–2025

Kui minuni jõudis leinaraamis ümbrik Münsterist, tuli see avada ja suure kurbusega teada saada, et 31. detsembril 2025 lahkus meie hulgast prof dr Wilfried Schlüter. Eelkõige leinavad silmapaistvat teadlast ja erakordset isiksust tema lähedased ja endised kolleegid Münsteri Ülikoolist. Leina jagavad ka väga paljud Tartu Ülikooli õigusteaduskonna õppejõud, kes on Münsteris viibinud konverentsidel ja enesetäiendusel, samuti mitmed õigusteaduskonnas juurahariduse saanud tudengid, kellel oli võimalus studiumi jooksul ennast täiendada Münsteris. Juuraprofessorina ja Institut für Interdisziplinäre Baltische Studieni eestseisuse liikmena, samuti kolmes Balti riigis tegutsenud Eurofaculty (Riia-Tartu-Vilnius) nõukogu liikmena hoolitses W. Schlüter alates 1992. aastast Münsteri Ülikooli ja Tartu Ülikooli teadus-sidemete ning üliõpilasvahetuse hea käekäigu eest. Aastakümneid!

W. Schlüter sündis Königsbergis Ida-Preisimaal ja seda seika tuletas ta üsna sageli kokkusaamistel meelde. Loomulikult põgenes pere sealt 1945. aastal ja W. Schlüter kasvas üles Dortmundis. Ta õppis Göttingeni Ülikoolis ja järgnes oma doktoritöö juhendajale prof H. Broxile Münsteri Ülikooli, kus ta ka habiliterus. Temast sai H. Broxi kõige andekam järeltulija. Alates 1980. aastast töötas W. Schlüter alaliselt Münsteri Ülikoolis ja oli selle rektoriks aastatel 1982–1986. Emeriteerumiseni 2000. aastal töötas W. Schlüter õigusteaduskonnas tsiviilõiguse, äriõiguse ja tsiviilkohtumenetluse professorina. Ta oli töö- ja äriõiguse instituudi ning õigusseminari tegevdirektor. Rektorina ja laia silmaringiga inimesena oli tema üheks prioriteediks välissidemete avardamine. Kui 1992. aastal külastasime Tartu Ülikooli delegatsiooniga Münsteri Ülikooli, avanes minu jaoks ainulaadne võimalus saada tuttavaks ja hiljem sõbraks professori endaga. Erakordne sõbralikkus, taktitunne, erialane kapatsiteet, huumorimeel, perspektiivitunne – need on ainult mõned W. Schlüterit iseloomustavad jooned. Münsteri Ülikooli rektori prof M. Wasna poolt korraldatud külaskäigul võeti meid, tartlasi, Münsteris vastu nagu ammuoodatud ja kaua-aegseid sõpru.

W. Schlüter tundis elavat huvi sidemete vastu Balti riikidega ja eriti Tartu Ülikooli õigusteaduskonnaga. Ta viibis mitmeid kordi Eestis nii konverentsidel kui ka näiteks Saksa-Eesti akadeemilise nädala külalisena. Nii sai ta vahetult tuttavaks paljude Eesti õigusteadlastega ja tudengitega. Muide, Münsteri Ülikooli juuratudengid kutsusid teda hiilgavate loengute eest „papa Schlüter“. Kui ise soovisin tema loengut külastada, siis avastasin, et oleksin pidanud kohale minema palju varem, sest õppetöö alguseks olid alles ainult „kohad“ auditooriumi treppidel. Nii istusingi trepiastmel nagu mitmed teisedki hilisemad loengule tulijad. W. Schlüter ise istus Tartu Ülikooli aulas 2003. aastal aukohal, sest ülikooli nõukogu oli W. Schlüterit valinud Tartu Ülikooli audoktoriks ja rahvusülikooli aastapäeval 1. detsembril toimuski pidulik promoveerimine. Külaskäikudel Tartusse tundis ta huvi ka Tartu Ülikooli üliõpilaselu vastu, eriti huvitus ta korporatsioonide tegevusest. Professor küsis, kas meil elab veel vehklemistraditsioon. Korp! Fraternitas Liviensise liige R. Antsmäe andis vastuse sellele professori küsimusele, tehes seda väga praktiliselt – mõök käes. Ta ise oli hiljuti naasnud Münsterist, kus juuratudengina omandas magistrikraadi ja tundis professorit hästi. Kui tutvumisringil Tartu ümbrusesse seisime toona üsna tormise Peipsi järve kaldal, vaatas professor pikalt üle vee ja meenutas jällegi oma sünnipaika, Ida-Preisimaa stiilis tumepruunist tellisest, pikka ja madalat maamaja. Professor näitas mulle ühte pilti sellest majast, kui nautisin

tema kodus imemaitsvat õhtusööki. Professor oli tõeline gurmaan. Toidu kõrvale pakkus ta Reini-äärsetel veinimägedel küpsenud viinamarjadest tehtud veini, mis jõudis tema keldrisse isikliku sõbra veinimäelt.

Teadustöös keskendus W. Schlüter eriti perekonna-, pärimis- ja tööõigusele. Ta on juhendanud 93 doktoranti. Töiste toimetamiste kõrval jõudis professor palju muudki. Mäletan, kuidas ta korraldas väljasõidu (sks *Ausflug*) Münsteri looduskaunisse ümbrusesse ja seda loomulikult jalgratastel, sest Münster on vaat et mitte niivõrd ülikooli- kui jalgrattalinn. Osalesid kõik tema kaastöötajad instituudist, doktorandid ja hetkel Münsteris viibivad õigusteaduskonna väliskülalised. Muidugi osalesin nii jalgrattamatkal kui ka sellele järgnenud üritusel planetaariumis – päikesesüsteemist teadmisi saamas. Muide W. Schlüter oli tavaliselt see, kes hoolitses, et tema külalised teistest ülikoolidest saaksid Münsteris liikumise jaoks nii vajaliku jalgratta. Eriti raske see tal polnud, sest professori kodus oli neid mitu.

Läinud aasta viimasel päeval lahkus prof W. Schlüter meie hulgast. Kahjuks on elu piiratud, aga mälestused kestavad lõputult. 16. jaanuaril 2026 sängitati professor W. Schlüter kodukandi Münster-Roxeli kalmistu maamulda perekonnaringis. Lähedaste mälestusteates on kirjas, et pärast pikka ja sisukat elu kutsus Jumal armsa isa, äia ja vanaisa igavikku.

Meie kõik, kes me prof dr Wilfried Schlüterit tundsiime, jääme tänutundega südames tes teda meenutama.

PS. 07.03.2022 on salvestatud Münsteri Ülikooli professori Thomas Hoereni vestlus Wilfried Schlüteriga. Vestlus on leitav YouTube'i otsingumootori abil („Prof. Dr. Wilfried Schlüter im Gespräch“).

Raul Narits

Foto autor: Andres Tennus

Allikas: Tartu Ülikooli muuseum